

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din, Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Materi — iz tujine.

(Za materinski den).

S tresočov rokov Vam pišem, draga mati, iz delešnje tujine za materinski den.

Kak že znate — je te mesec posvečeni Vam — materam.

Draga mati! Bole kak kda šteč inda, mi zdaj, kda sem deleč od Vas, hitijo misli k Vam. Na svetek Marijinoga Oznanenja se bodo po vsaj slovenskoj zemli obhajale slovesnosti na čast Vam — slovenskim materam. Tudi v Vašoj fari. Mogoče bote tudi Vi navzoči pri toj prireditvi. Znabiti, da do Vam te skuze tekle po Vašem lici i bo Vaša misel odplavala k Vašoj hčeri v bridko tujino. I Vaše srce bo zahrepenelo k njoj, da jo potolaži, osreči — konči za hip uteši njeno neutolažljivo hrepenenje po materi — domovini---

Predraga! Kak si želim, da bi Vas vidla, poglednola v Vaše lubeče oči bar te den. Nemrete si misliti, kak hrepenim po Vas, da bi Vas znova vidila. Pa ločijo nas daline---

Mati! Srce se Vam je trgalo od žalosti, kda svi se mogli ločiti. Mislili ste si: „Vej ga Bog, či se bovi šče gda vidili na tom sveti“. Prva Vaša pot, gda ste se ločili od mene, Vas je pelala v cerkev — molit za mene, da ostanem dobra i poštena--- Tudi meni je bilo jako žmetno se ločiti od Vas. Srce mi je žalost napunila. Kda sem se že pelala na vlaki, sem si ne mogla domisliti — ali je to istina ali ne. — Pa bila je bridka istina.

Zdaj, kda sem deleč od Vas, v vsaj globini občutim, ka vse ste mi Vi — draga mati. Kelkokrat se, vsa žalostna i tridna od dela, v duhi mudi pri Vas. Kelkokrat želim, da bi čula iz Vaših vüst kakšo tolažilno reč — pa nega Vas.

Deleč — predeleč ste!

Pa ne!

Ste pri meni! Pa znate kak? Vaša lubezen i Vaši zlati navuki so pri meni. Vidim Vas v duhi, kak po večeraj, gda ste tridni od prevnogoga dela, napuni žalost Vaše srce, kda se zmislite na svoje tri najdražje, ki telko trpijo v mrzloj tujini, kda se zmislite na njega, šteroga je že tujina odtrgala Vašemi srci i nega glasa od njega--- Vidim Vas, kak ravno v takšij vöray hrepenete po Vašoj deci, želite, ka bi nas vse meli zbrane okoli sebe i se te več nikdar ne ločili od Vas. Pa nemremo priti. —

Materinski den! Spominski den materinskoga trpljenja!

Za te den Vam pošilam prelepo darilo: sv. obhajilo, molitve pa čisto srce, puno lubezni do Vas. Mislím, da te toga darila veseli. Zato se pa ne žalostite. Veselje naj napuni Vaše srce. I edno Vas prosim. Odpustite mi vse, ka sem Vas telkokrat razžalila i sem Vas ne tak ljubila, kak bi mogla. Bog Vam naj poplača za vse tisto, ka ste me že od rane mladosti tak lepo krščansko vzgajali, vcepili v srce živo vero i veselje do dela.

Čütim Vašo blizino. To je Vaša molitev, štera me sprevaža. To so Vaše misli, štere se mudiijo pri meni. Pa kelkokrat si želim, da bi bili Vi zaistinsko pri meni i branili mojo vero, čisto srce i lubezen do domovine--- da bi me tolažili v toj mrzloj tujini.

Mati! Tujina je bridka. Srce mi je vnogokrat žalostno, oko šče večkrat skuznato.

Moč mi davle dobra vzgoja, štero ste mi dali. Navčili ste me živeti [po Kristušovoj veri! Zato jezero i jezero Bog plati Vam!

Mati! Za materinski den zato najiskrenej pozdravljeni.

Izseljenka.

Brezplačen zdravniški pregled za naše sezonske delavce.

Ministerstvo za socialno skrb i narodno zdravje je že lansko leto določilo, da se morajo sezonski delavci brezplačno pregledati pred odhodom na delo v tujino, ali v državi. Neštérni zdravniki so si to odredbo tak razlagali, da je pregled toti brezplačen, a svedočanstvo, štero napišejo delavci, se pa mora plačati.

Te dni je ministerstvo dalo razlago svojoj prvejšoj odredbi. Ta se etak glasi:

1. Zdravniki so dužni sezonske delavce iz srezov Sobota, Lendava, Čakovec i Prelog brezplačno pregledati i njim tudi brezplačno izpostaviti svedočanstvo toga pregleda. 2. Te zdravniški pregled smejo vršiti ne samo srezki referenti, nego tudi banovinski zdravniki.

Gda to veselo vest naznanjamo našim delavcom v Franciji i ostalih delaj sveta kak i onim, ki so ešče doma, se najtoplej zahvalimo tistim socialno čütčim, od lubezni do siromaškoga delavstva napunjenim smile-

nim prijateljskim srcem, ki so se trüdili, da se je ta odredba izdala.

Poleg te zahvale pa naj se nam dovoli, da par reči povemo ešče od samoga pregleda.

Te pregled ne je štelinga. Ne vrši se zato, da li je delavec sposoben za vojaka, ne, nego, da li je zadosta zdrav i močen za delo, v štero se podava. Tomi nameni naj odgovarja pregled. Posebno kaj se tiče pregleda žensk, naj bo te pregled nad vse dostojen, ka ne de škodo dobromi imeni zdravnika samoga, niti nede žalo sramežljivosti ženskoga spola. Vse obzodbe vreden bi bio pregled, če bi se kje na te način vršo, da bi se celoj ženskoj četi trbelo sleči, ka bi je kak regrute pregledjüvao zdravnik i paso na njih svoje oči. Ne. Naj se po dve i dve naednok preiščeta. Gda se prva preišče, naj druga v stran gleda i zatem druga preišče i prva pogleda v stran. V to formo ne bo trpelo zdravnikovo poštenje pa tudi sramežljivost ženskoga spola ne.

Nedelska šola.

2. V bolnišnici.

Če prideš v Ljubljano ua glavno postajo, stopi ešče korak — ali dva naprej, pa zagledaš cestno železnico. Za dinar i pol te odpela do državne bolnišnice.

Pred vrati špitala ali bolnišnice obstoji cestna železnica. Pritisneš na klüko, pa že zagledaš skoro po policijsko oblečenoga gospoda. Pazi na vrata, on je vratar.

„Kaj bi radi?“ pita vratar.

„Pravijo, ka mam vnetje slepiča“, odgovori betežnik.

Vratar iztrga iz male knižice listič, mali štiri voglati tenki papir, na šterom je naštampana številka „82“.

„Pojdite v čakalnico“, pravi vratar i pokaže na vrata.

Čakalnica je precí velka soba.

Pri steni so lesene klopi. Čakalnica je že puna lüdi. Vsi majo takše cedole, kakše je dobo g. Kovač i lepo po vrsti idejo pred zdravnika. Šteri ma na cedelci številko „80“ ide prle, šteri „81“ — on pride za njim. Ja, v čakalnici je red. Tam ne pitajo kaj si zvünaj te velke žute hiže. V špitali ne poznajo gospode, ne siromake. V špitali so betežniki, tam so številke... Što prle pride, prle opravi.

Osemdeset druga številka pride na vrsto. Mala rjava vrata se odprejo i stopiš pred doktora. Doktor je resen gospod srednjih let. Vse je belo na njem, punčuli tudi. Poveš, kaj ti fali, te pregleda i napiše na cedelo nikelko reči. Na cedelo gospoda Kovača je napisao:

Kir. odd.

Na ednoj strani številka 82, na drugoj strani „Kir. odd.“ — telko dobiš za na pot. S tem papirčkom ideš na sprejemni urad. Tam so gospodje, gospodične. Pitajo te, kaj ti je ime, odkec si prišeo, kaj si doma, kelko si star, ali plačaš za špitao sam, ali što drugi. Vse to lepo napišejo v svojo debelo knigo, tebi pa dajo eden vekši papir, na šterom lejko čteš napisano, kak si odgovoro na pitanja uradnika. „Glejte gospod“, pravi uradnik, kda je opravo svoje, „tam na levoj strani tista žuta hiža je kirurški oddelek, tam se zglasite“.

G. Kovač boga, ide... Pred velkov žutov hižov postoji. Skoz oken vidi, kak hodijo gor i dol po sobah, vidi bele poste, v belo oblečene vsmilene sestre... Nože tudi vidi? Tiste nože, s šterimi režejo zvužgane slepiče? Ne, jih ne vidi, ali čüti. Ka

pa bolečine? Nikak tiho, mrtvo je vse. Vej že ne boli... bi najrajši povedao. G. Kovač je prestrašen. Nekaj njemi pravi: sem notri, na kirurški oddelek že prideš na svojih nogaj, ali kak prideš vö, to je tajnost, i ta tajnost je vzrok, da nekaj časa resan — nikaj ne boli.

Velko cedelo, štero je dobo v sprejemnom uradi, se nemirno zvija med prsti. Mrzla sapica je potegnola od severne strani. Ta mrzla sapica najde pot pod topeo zimski süknjič i strosi bolnika. Bolečine se pali oglašajo. „Bog pomagaj!“ zdehne g. Kovač, pritisne na klüko i stopi v hišo, v šteroj je „kirurški oddelek“, to je tisti del bolnišnice, v šterom betežnike — režejo.

Hodnik je pun lüdi. Pokaže svojo cedelo vsmilenoj sestri, štera kak veliki beli oblak plava med navadnimi zemlani.

„Prvo nadstropje — levo!“ pravi vsmilena sestra i že beži po svojem posli.

Na hodniki je toplo, hodniki so puni lüdi, zdravnikov, vsmiljenih sester, dvorjenikov. Skoro ne opaziš, pa si že na prvom nadstropji i tam stojiš pred velkov sobov, štera ma svojo številko i napisan opomin: „Osnažite si čevlje!“

„Bog pomagaj... ešče naprej!“

Tak si prišeo v sobo betežnikov. Mala je ta soba? Ne, jako velika je. I svetla je, snažna je. Poleg desne i leve stene so v soldačkoj rendi poste, sredi sobe tudi edna vrsta. Vse poste so pune. So takše poste, na šterih po dva betežnika ležita. V sobi je toplo, močno diši po zdravilaj. V desnom koti pri steni več lüdi stoji okoli poste. Betežnik kriči, kak da bi ga klali... Na drugom konci dvorane v belo oblečena vsmilenka išče delo — z očmi.

„Draga sestra“, jo prosi g. Kovač, „pravijo, da mam vnetje slepiča. Prosim, povejte mi, ka mi je napraviti, da bi prišeo do zdravja“.

Za bolnišnico v Ljubljani 5 milijonov.

V Ljubljani je državna bolnišnica i je že jako tesna, zato se bo zidala nova i za to je določeno od države 5 milijonov dinarov. Naša bolnišnica v Soboti je banovinska i dobimo penez za zidanje nove bolnišnice od banovine. Če bo vse po sreči šlo, bomo že letos začnoli zidati v Soboti lepo, velko, moderno bolnišnico.

Post.

Ne, trpljenje bole povedano. Pelpelnica: spomni se človek na rajski ograd, na sonce, na zavüpní sprehod z Bogom, na neizmerno blaženost. — Ne, spomni se človek, da si prah ino se v prah povrneš, v pepel se süne tvoje telo, da si odpočije, do „najnovejšega“, zadnjega dneva; potem se znova zavühti v svojo višino ino širino, nedopovedljivo lepo ali strahotno grdo. — Tudi tvoje telo, ve tak znaš i verješ. Spomni se, pomisli človek, na zadnje reči i — vekomaj ne boš grešio...

Pepeo neslišno kaple z zaznamüvanih čel. Včeraj, mogoče še to noč, se je to telo blazno vrtelo v neštetihi krogih, v znamenji toga v polnost smehlaajočega se sveta, zdaj se nemočno zvija s križom iznenadeno: navpik i počez, vkraj s krogom, križaj ga! Ne, hoštijo poglej, deviški krog, z Bogom človekom križanim: po sredi navpik i počez. Spremenenje, podigavanje, zlati kelih temno odseva. — Pepeo neslišno dale kaple na svileni obleko, na kodiške cote, na kameniti tlak. Poklek, vdari srce: Mi grešniki, prosimo usmili se. — Drage hobe trepetajo, skromni robci se priklanjajo; temni kodri dregečejo, bele pleše se svetlikajo. Motne oči se odmikajo, čiste izpitavajo. Nežne roke so razprte, hrapave so sklenjene. Pune prsi se bojijo, izsüšene so okamenele. — Krasni čevlčki stopicajo, ogüljeni črevli se sramüjejo: še pepeo se jih drži...

Vsa vüsta so edna molitev: ta zaprta, tam priprta, tü v grozi trepetajoča; dečinska hrepeneča, dekliska izzivalna, dečkova strastna, moška dozorela, ženska vmirjena, pri starcih i starkah v zaton valüjoča...

Vsa vüha ostro prislüšküjejo: Križno pot molijo. — Zdaj smo vsi zbrani, tudi mi, ki ovak v cerkev ne prihajamo. Zdaj radi idemo, ar vemo: Nekak je trpo, pa kriv ne bio prav nikaj. Mi smo krivi, o pa še kak. — „Molimo Te Kristuš i Te hvalimo“... Hozana Sini Krala Davida, blagosloven. — Ne, vkrej ž njim, ne poznamo Ga, moti nas sredi lažnih zabav, neščemo znati za Njega, izpüsti razbojnika, morilca nam darüj, on je naš, njega razmimo. Ka te, ki vsikdar od Križa senja, naj se ga nasiti: na Križ ž njim; Križaj Rimljan, Križaj vladar sveta. Vladaraj sveta. — Ah ne, mi Te molimo, Rešiteo. — „Smilüj se nam Jesuž, smilüj se nam i pomilüj nas zavolo Tvoje svete moke“. Naj se diči, hvali, moli ino lübi v oltarskom svestvi najsmilenejše Srce Jesužovo, od vseh lüdi do konca sveta, gda pridemo na sodbo pred Nje... Amen.

Razgled po katoličanskem sveti.

Nemčija. Usoda katoličanskih dühovnikov, redovnic i drugih katoličanov v Düsseldorfu je jako žalostna. V Düsseldorfu je bio zgrabljeni voditeo katoličanske omladine Henry Wolker. V zvezi s tem je zapretili tudi 150 dühovnikov. Obtoženi so zavolo nevernosti do države. Pri nikšoj priliki so pri vikari v Düsseldorfu po stanovanji vse premetali i najšli pri njem nikša nedužna pisma, štera so vzeli za dokaz; potom toga so zaprli teh 150 dühovnikov. Tej dogodki strašno razburjajo katoličanske kroge. Trdijo, da je kölnski kardinal nadpüšpek sam brzovajo v toj stvari državnomi kancleri Hitleri. Zvünredno sodišče je prednico samostana v Konstanci obsodilo na tri i pol leta zavora zavolo navadne prekršitve naredbe po devizaj. Sestra Frančiška Schutzburger je osojena na tri leta voze. Dve redovnici iz Mainza sta osojeni na 9 mesečen zapor. Voditeo romarov, Josef Röhrmer, je obsojen na leto i 9 mesecov, a njegova nečakinja na 7 mesecov zavora.

NEDELA

peti postna ali tiha.

Berilo iz pisma svetoga apostola Pavla Hebrejcom. Bratje! Kristuš je prišel kak veliki duhovnik bodočih dobrin skoz vekši i popolnejši šator, šteri ne z rokov napravljeni, to je, ne od toga sveta; tudi je ne s krvjov ednok za vsikdar stopo v svetišče i pridobo večno odrešenje. Zakaj, če krv kozlov i juncov i potrošen jünčov pepeo vgnüšene posvečuje na telesno čistost gledoč, kelko bole bo krv Kristušova, ki je po svetom Dühi samoga sebe dao Bogi v nevtepeo daritev, očistila vašo vest od mrtvih del za službo živim Bogi! I zavolo toga je srednik nove zaveze, da bi po smrti, štero je prestao za odrešenje od pregreh v prvejšoj zavezi, prejeli, šteri so pozvani, oblübo večne herbije v Jezušu Kristušu, našem Gospodi.

Evangelij (Janoš 8). Tisti čas je Jezuš govorio judovskim vnožinam: „Što od vas mi more dokazati greh? Če govorim istino, zakaj mi vi ne verjete? Što je iz Boga, bože reči poslušaj, zavolo toga jih vi ne poslušate, ar ste ne iz Boga.“ Judje so njemu odgovorili: „Ali ne govorimo prav, da si Samarijan, i da maš hüdogo düha?“ Jezuš je odgovoril: „Jaz nemam hüdogo düha, nego častim svojega Očo i vi mi čast jemlete. Jaz ne iščem svoje časti, je šteri jo terja i sodi. Zaistino, zaistino povem vam: če što moj navuk spuni, vekomaj ne bo vido smrti.“ Judje so njemu pravili: „Zdaj smo spoznali, da maš hüdogo düha. Abraham je vmro i proroki; i ti praviš: „Če što moj navuk spuni, vekomaj ne bo koštao smrti.“ Si lejko ti vekši kak naš oča Abraham, ki je mro? Tudi proroki so vmrli, „koga sam sebe delaš?“ Jezuš je odgovoril: „Če bi jaz častio sam sebe, moja čast ne bi bila nikaj. Moj Oča je, ki me časti, od šteroga vi pravite: naš Bog je; pa ga ne poznate, a jaz ga poznam. I če bi pravo, da ga ne poznam, bi bio spodoben vam, bio bi lažlivec. Nego poznam ga i njegovo reč spunjam. Vaš oča Abraham se je jako veselilo, da bo vido moj den; vido ga je i seradivao.“ Judje so njemu tada pravili: „Šče petdeset let nemaš i si Abrahama vido?“ Jezuš njim je pravo: „Zaistino, zaistino povem vam: Prije kak je bio Abraham, sem jaz.“ Te so pograbili za kamenje, da bi jih v njega vrgli, Jezuš pa se je skrio i odisao iz templja.

Že dugo časa so Farizeji nevoščljivo gledali na Jezušu. To pa zato, ka jih je zmerom šlo več za njim i so hvalili Jezušov navuk pa čüdeže. To je Farizeje peklo. Jezuš je tudi nje šteo pridobiti za nebese, nego ne so šтели. „Pobirali so kamenje, da bi je v njega metali.“ (Jan. 8, 59.)

Poglejte, kak deleč pripela človeka strasti, či se njoj popüsti v začetki. Strast pomeni grešno nagnenje, štero mammo v sebi. Nagible nas k parovnosti, lakomnosti, k nečistosti, k gizdi, k ogrizavanji i sovraštvi itd. Te strasti v nas so kače, štere v svojem naročji nosimo i segrevemo, štere nas pa na zadnje do smrti ranijo. One so kak vogelje pod pepelom skrito, štero naglo, nepričakovano švigne i s svojim plamenom povzroči strašen požar vse naokoli. To se dogaja pri vseh tistih, ki se tem svojim strastem ne protivijo, nego jim püstitjo, da one delajo ka ščejo. Tak počasi človek postane suženj ali rob teh strasti. Namesto ka bi on z božov pomočjov j s svojov odločno volov zapovedavao nad njimi i je vodo kak jahač divjega konja, se da premagati. Kelko duže to trpi i kelko večkrat je kakša strast nad človekom zmagovalka, telko vekšo oblast dobi nad njim. Kapanje v vsefele grehe je prišlo v navado i potrebo. Ali je ne tak?

Grešne navade pa človeka napravijo neobčütlivoga. Či si v svojoj mladosti napravio ka je ne bilo dobro, si se grozno bojava, ka bi stariše zvedili. Za najmenši prestopok so ti lica postala rdeča. Glas düšnevesti te je karao. To so bila srečna leta. Či je tista sreča minola, si kriv sam. Zdaj te več ne genejo ne karanja, ne prošnje. Nelepa, ne ostra predga ti srca ne pretrese. Negda si meo mokreočülica, pri opravljanji križne poti, zdaj več nikaj ne čütiš Jezušovoga trpljenja. Veseli ali žalostni dogodki nemajo vpliva na tebe. Ne poznaš suz za objokavanje svojih grehov. Hladen si pri smrtnoj posteli vmerajočega ali pri pokopi svojega znanca. Smrt, gniloba v grobi i večnost, grom i blisk nad tvojov glavov, vse se ti vidi kak nekaj vsakdenešnjega. Postao si neobčütliv. Veselo naprej živeš, spevleš, kričiš i se smeješ, dobre vole si, med tem pa pregrehe i hüdobije požiraš kak vodo. Kak si postao tak ne-

Delo naših banskih svetnikov.

Prošnja banskih svetnikov Klekl Jožefa, Bajlec Franca in Bačič Franca radi regulacije Mure, Ledave, zidave mostov čez Muro in Ledavo, dotacija cestnim odborom ter nastavitve več cestarjev, ter graditev vodnjakov in zavetišča v Dol. Lendavi.

Kralj. banski upravi dravske banovine v Ljubljani.

Radi mehkih obrežij odnaša voda čedalje večje komplekse rodovitne zemlje ob obrežnih krajih Mure, zlasti pri občinah Bistrice, Ižekovci, Hotiza ter dalje dol. Ker je prebivalstvo Slov. Krajine silno revno in so radi odnašanja zemlje ogrožena že cela naselja, prosimo naslov za nujno pomoč. Najnujnejša regulacijska dela naj se izvršijo še iz kredita iz lanskega proračuna, v novi proračun naj se pa vstavi večji znesek vsaj 400.000 Din, da se tako prepreči velika materijalna škoda, ki jo povzroča neregulirana Mura.

Ker kljub vsem prošnjam Prekmurje še danes ni vezano s primerno cesto z ostalimi slovenskimi pokraji-

nami, prosimo, naj se most čez Muro pri Pečancih začne graditi že to leto in se vstavi tozadevno potrebna vsota v znesku 500.000 Din že v letošnji proračun. Istotako je nujna gradnja manjšega mostu čez Ledavo v Murski Soboti, tozadevne načrte in proračun je sreski cestni odbor soboški že predložil naslovu s prošnjo za podporo, kateri prošnji naj se tudi blagohotno ugodi, da se tako omogoči gradnja tega prepotrebnege mostu. Ravnotako prosimo, naj naslov blagohotno vpošteva vse prošnje v zadevi regulacije Ledave ter ostalih potokov v Slov. Krajini, ki radi nižinskih leg ob deževju povzročajo prebivalstvu veliko škodo.

Cestni odbori v Slov. Krajini so bili dosedaj deležni silno malo podpor, odnosno soboški srez iz poglavja III. proračuna cestnega odbora ni prejel od svojega obstoja sem dosedaj sploh še nobene podpore, zato vljudno prosimo naslov, da blagovoli radi slabih cestnih zvez v Prekmurju, to pa

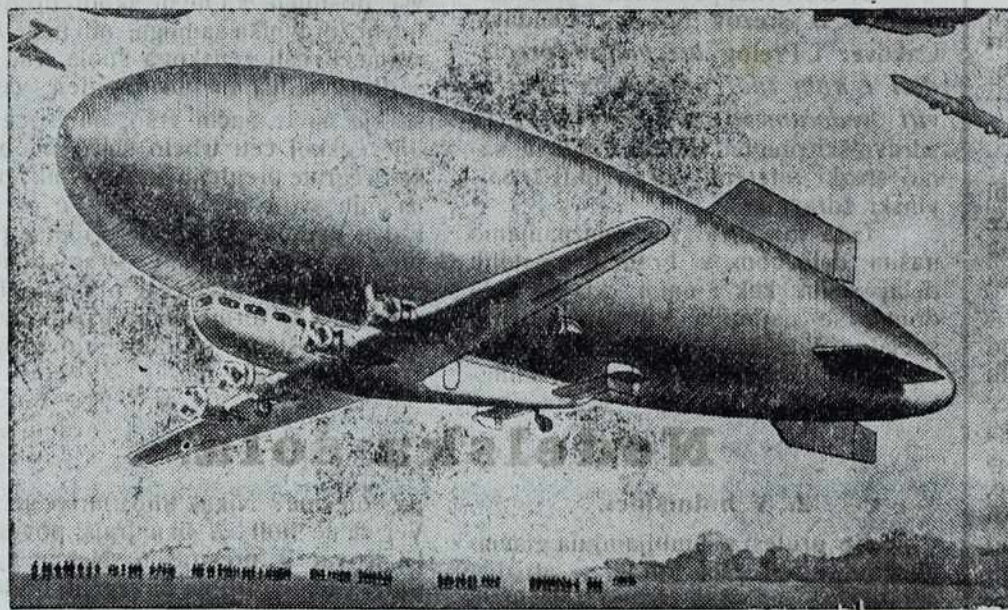
vsled mehkih tal, obračati našim cestnim odborom posebno pažnjo ter jih z dotacijami podpirati vsaj tako, kakor druge cestne odbore.

V Slov. Krajini tudi primanjkuje cestarjev, saj bi samo v soboškem srezu potrebno bilo, da bi se nastavilo še 6 novih cestarjev. Zato vljudno prosimo naslov, da tozadevne prošnje obeh cestnih odborov Slov. Krajine blagohotno upošteva ter nastavi dovoljno število cestarjev, pri prošnjah pa da prvenstveno blagovoli upoštevati prošnje naših domačinov.

V krajih ob Muri ljudstvo zlasti mnogo trpi radi pomanjkanja dobre in zdrave pitne vode, ker podtalna voda v nekaterih krajih sega skoraj do zemeljske površine, v krajih na Goričkem pa primanjkuje ljudem pitne vode radi brežin, kjer ni niti studencev niti podtalne vode, odnosno je podtalna voda tako globoka, da je graditev vodnjakov zvezana z silnimi stroški. Zato vljudno prosimo naslov, da blagovoli čimprej pristopiti naši pokrajini na pomoč z znatno podporo za graditev zdravih, higijenskih vodnjakov, da se na ta način preprečijo pojavi kužnih bolezni, zlasti v krajih ob Muri, kjer je prebivalstvo radi slabe pitne vode večkrat obolelo na kužnih boleznih.

V Dolnji Lendavi je nekaj industrije, v kateri je zaposlenih nad 200 kmečkih, odnosno revnih deklet iz Dol. Lendave same in iz oddaljenejših okolice, katera radi nizkih plač nimajo čisto ves dan niti gorke hrane, niti se ob slabem vremenu in ob prostem času nimajo kam zateči. Zato vljudno prosimo naslov, da blagovoli podpreti namero domačih ljudi v D. Lendavi, ki hoče zgraditi za te delavke dom, odnosno zavetišče. Tozadevna podpora naj bi se nakazala župnemu uradu v Dolnji Lendavi.

V Ljubljani, 21. febr. 1936.

Takše ftice delajo v Ameriki. Zrakoplov so združili z aeroplanom. Tak ta si eden ovomi pomagala

Naši listi pri Sv. Sebeščani.

V „Slovenca“ od 21. marca, št. 67. je pod naslovom Sv. Sebeščan objavljeno, da je v to faro hodilo lani 56 Novin i 80 M. listov, letos pa hodi samo 28 Novin i 62 M. lista. Poleg toga dopis ešče trdi, da je v faro hodilo lani samo 6 Slov. Gospodarov, letos jih pa hodi 35.

Mi smo dužni zato, ar po božoj zapovedi moramo biti pravični, javno povedati, da so gornje trditve neistinite. V sebeščansko faro je lani hodilo 47 Novin, letos jih pa hodilo do najnovjšega časa 37, zdaj jih hodi 32. M. listov je hodilo lani 75, letos jih stalno hodi že 63, pa končni povečkani broj se dozda ešče ne prijavo.

V glasi, ki ga je nekaj poslal v „Slovenca“, vidimo dvojno grehoto i zato tudi dvojno teško odgovornost pred Bogom. Prva grehota je, ar se je laž poročala, druga pa je ešče vekša i ta je borba proti katoličanskimi domačimi tiski i veselje, hvala nad tov nedovoljenov borbov, štera škodi božoj časti i zveličanji düš. Vodi pa to borbo sovraštvo. Sveti Oča, Kristušov namestnik so najprej javno i jasno povedali, da se *nieden kat. list proti drugom ne sme boriti*. Pri Sv. Sebeščani se je samo Slov. Gospodar priporočao, ne pa tudi Novine, ki so, — kak vsi sodijo v Slov. krajini, tak kak v Sloveniji tudi, — ka se tiče pravoga Kristušovoga düha, daleč naprej pred Slov. Gospodarom. Če se je Gospodar priporočao, bi se mogle tudi Novine i to v prvoj vrsti Novine i poleg njih Gospodar, ki more, naj si ga naroči. V Sloveniji se priporočao v prvoj vrsti domači njihov list i poleg toga drugi dobri listi, ravnotak

občütliv? Strasti so postale tvoje zapovedovalke. Grešne navade so vso grdobijo greha pred tvojimi očmi zbrisale, i düšnavest ti je zaspala. Mogoče celo praviš: „Grešio sam, pa ka se mi je žalnoga zgodilo?“ Poslušaj, ka pravi sv. Pismo od takših grešnikov: „Bog jih je prepüsto njihovim pokvarjenim želim i njihova hüdobija jih je oslepila, da se hvalijo s svojov sramotov.“

more biti tudi v Slov. krajini. Prvi so domači dobri listi i poleg njih drugi dobri listi. To je vsakom jasno, ki läbi. Sovražniki našega ljudstva to nede v glavo. Sovražnik našega ljudstva je pa vsaki, ki sovraži njegove liste, ki so je obdržali na dobroj poti i je potrdili v narodnoj zavednosti. Proti nebi gledoč vüpamo to povedati, ar smo z božov močjov to dvoje dobro delo z našimi listi doprinesli i doprinašamo. Bogi ide zahvala za vse to i on, dober Bog, bo tudi naprej čüvao svojega düha v naših listaj i te obdržao v življenji pa je tudi razširo proti vsemi sovražnomi prizadevanji.

Mi se držimo ravne poti v tom pogledi. Mi smo pokrajina s 100 jezzero prebivalci. Ta je mela i mora meti svoj list zavolo svoje obmejne lege, zgodovine, sezonskih delavcov, več ver, posebnoga narečja i zavolo nešteti še nerešenih prilik ne samo zdaj, nego te tudi, gda do že naši prebivalci vsi zmožni kniževne slovenščine i gda mo Novine že pisali v toj. Krajevni listi Slovenije, šterih pa ne malo, posvedočijo največšo upravičenost naše trditve. Zato vidimo i morami viditi sovraštvo proti našemi narodni, če se što bori proti njegovom listom, ki so njemu bili i njemu bodo zmerom potrebni. Ne smo pa proti nitednomi dobromi listi, naj se poleg naših širijo, a nikdar ne na škodo naših, ki so v prvoj vrsti potrebni za naš kraj. I gda to naše pravično osvedočenje jasno povemo, prosimo vse naše naročnike, naj tudi oni to javno i glasno pa jasno povsod povdarjajo. Vsakom naj povejo: *Dužen si si v prvoj vrsti naročiti Novine Slov. krajine, ar so eden najboljših krščanskih listov i ar so jedini list za Slov. krajino, ki se je borio skoz 22 let za naše verske i narodne pravice. Poleg njega, če maš občem, naroči si „Slovenca“, „Slov. Gospodara“, ali „Domoljuba“, ali več vküp naj si naroči te liste. Ti listi pa naj svojim naročnikom priporočajo naše „Novine“.* To je tista pot, na šte-

roj lejko vküp pridejo vsi krščanski listi v Sloveniji i Bog daj, da bi vküp prišli. A boriti se proti Novinam stem pri Sv. Sebeščani, ali kjekoli, da se samo Slov. Gospodar priporočao i naroča brez prošnje tudi v tiste hiše, ki so naročene na Novine, da bi se te izpodrinole, to djanje je vse obsodbe vredno.

Jedro borbe, štera se vrši proti domačim krščanskim listom, obstoji v sovraštvi. Sovraštvo je pa bilo i je greh. Zato spada ta borba tudi pod odgovornost. Nadale, ar je ta borba proti tistom, ka je dosta dobroga včünilo i čini Bogi na čast i bližnjem na hasek, se ta odgovornost še povekša. Ta borba najprej dela škodo božoj časti i zveličanji düš. To je pa vendar greh. Jedro borbe proti domačim krščanskim listom je poleg laživoga poročila v javnosti še dvojni greh: je 1) sovraštvo i 2) škoda, včinjena božoj časti i zveličanji düš. Odgovornost prevelika pred Bogom. To odgovornost povekša še lastne düše škoda pri boriteli. Če bi te, ki se proti domačim krščanskim listom bori, te svoj trud potrošo, kak bi ga i dužen bio potrošiti, za posvečenje i spolnjenje svoje düše, bi mirno gledao pred boži račun. Zdaj ga pa čaka samo strašno bože pitanje: *Zakaj si se borio proti listom, ki so širili mojü čast pa iskali zveličanje svojih ovčü v Slov. krajini?*

Uredništvo
NOVIN i MAR. LISTA.

Nova združitev občin.

Dozdajšnja združitev občin je bila takša, da je ž njov skoro ničše ne bio zadovoljen. Posebno vnogo pritožb i nezadovolstva je bilo v našoj krajini. Pri nas so se pač ništerne občine delile i vküp skladale po miloj voli ništernih gospodov, ljudstva je pa ničše ne pitao, če je s tem zadovoljno. Zavolo zdajšnje združitve je po celoj državi telko nezadovolstva bilo, da je vlada sklenola, da minister za notrašnje zadeve lahko napravi v šestih mesecaj popunoma novo prezdržitev občin.

GLASI. SLOVENSKA KRAJINA.

Zahvala. Vsem, ki so me za god pozdravili i mi lübezen izkazali, se tem potom prav iz srca zahvalim. Naj sv. Jožef spuni njihove žele za časno i večno srečo vseh nas. — Klekl Jožef, duhovnik, urednik.

Na podporo naših listov so darivali v dinaraj: Tatar Marija, Dolič, iz Francije, 12, Vrečič Franciška, Vidonci, iz Francije, 15.25, Trplan Franciška, Kükeč, iz Francije, 12, Horvat Štefan, Francija, 2, N. 10 Din. Bog povrni vsem obilno.

Tišina. Prosvetno društvo pripravla na cvetno nedelo lepo versko igró „Ben-Hur“. Režiser (voditeo) je g. vučiteo Sreš.

Kramarovci. Ka smo že dolgo želeli, to se zdaj godi: popravljajo se naše veške ceste, ki so resan bile že v strašnom stani.

Rogaševci. Naš poštni auto, ne samo da se sam kvari, nego tudi človeče nesreče zahteva: pred kratkim si je g. sprevodnik potro roko, gda ga je zaganjao; vrači se zdaj v bolnici. Naj bi že ednok dobili soliden auto, vej gda je eden dobroznani privatnik šteo otvoriti to progo, se je od njega brezpogojno zahtevalo, da ma na razpolago dva brezhibna auta; zato smemo upravičeno želeli od poštne direkcije, da pošle konči ednoga dobrega, ve znamo, da je naša poštna proga edna izmed najbolje rentabilnih v celoj banovini.

Beltinci. Kak je znano, ma naše prosvetno društvo pri Sapačovej oštariji v najem vzeto dvorano. Preminočo nedelo pred večernicov so se člani zbirali k vajam za Jožefovo proslavo pa materinski den. Te sta pa prišla v oštarije dva pijaniva Odrančara. Gda sta prišla do dvorane, je eden začno strašno preklinjati sv. Križ. Eden naših članov pa ga je začno tišiti, ka če je krščanski človek, naj bar v posti ma mir. Te sta pa začnola napadati člane, pa društvo s tak grdimi rečmi, ka je grozno. Vdrla sta notri tudi v dvorano i začnola razgrajati, preklinjati, stoce pa klopi v kup lüčati i člane izzivati, naj se ido bit. Strašno lepo sta se pokazala, posebno zdaj v postnom časi, gda se vsaka poštena duša pripravla za vüzem. V bodoče njima povemo to, ka či se šče kda kaj takšega pripeti, te de oblast mela poseo ž njima!

Prosveta v Črensovcih. Naše prosvetno društvo je začelo s svojim delom. Škoda, da je tak dugo mirovalo. Dne 19. marca na Jožefovo je uprizorilo lepo igró „A njega ni“. Igra je vzeta iz knjige, ki jo je spisao naš domačin preč. g. Kolenc Franc. Režisersko delo je bilo dobro izdelano. Režiser je pripravo vse tak, kak je pač zahtevala vsebina igre. Igralci so bili v dobroj voli, da bi podali stvar na odri tak, da bi poslušalci bili zadovoljni. Vendar pa so nastale male nezadovolnosti. Pač pa so dobro rešili svojo vlogo, kak nepriliko Oča. Že stari igralec našega odra, ki se je vseli pokazao v vlogi oče, kak tudi zdaj. Minka se je prav dobro vživela v svojo vlogo, jo je podala prav dobro. Minka le naprej, boš še postala najbolša. Od Jurčka pa povemo samo toliko, da je posebno sposoben igralec. Podao je svojo vlogo v zadovolnost vseh. General i njegova sotrudnika so se pokazali prav dobri. Vido se je na njih njihov ponos. Le po tej poti naprej, pa čedno. Tudi podporačnik, Slovenec, se je izkazao za dobrega igralca. Drugi igralci so tudi rešili svoje vloge, vendar se vidi na njih, da so začetniki, priporoča se njim več vživetja ino pa gibčnosti. Nesmemo pa pozabiti župana, ki je pokazao svojo sposobnost. Moramo pripomniti, da je na malom odri igra bila dobro izvršena. Dobro so bili izvršeni napadi od strani Rusov. Če bi se pa odstrano omar, ki stoji pred odrom i skalnata stena, da bi se mogo viditi padec Štefana i tudi kak je vmirao, bi bilo vno go več efekta. Igralci so izvršili svoje vloge prav dobro pa jih prosimo, naj ido naprej po tej poti. Gledalcom ino poslušalcom, posebno pa dečkom tam od zadaj pa priporočamo, da se naj oponašajo dostojno.

Mačkovci. Radi bi znali, ali so še predpisi cestnoga zakona v veljavi ali nej. Pred ednim letom se je kre cest log mogo posekati do meter širine od cestnoga jarka notri. Od sv. Sebeščana proti Mačkovskomi gradi i spoj v o na banovinsko cesto pela pet metrov široka cesta i ta cesta je javna i deloma dobro povožena z brodom. Občinska oblast pa se malo briga za to cesto. Od pečarovske strani je večina prebivalcov svojo dužnost spunila i drevje posekali kre ceste, a Mačkovci pa del Dankovci pa še do dnes so nej svoje dužnosti spunili, šume so nej do dnes posekali kre ceste. Želemo, da bi se to vršilo še pred sprotoletjom. Zdaj je ugoden čas za to delo. K sv. meši i domo mi i g. katehet v šolo pa nazaj komaj pregazimo cesto, tak je blatna. — Rim. kat. farniki ino občinarje.

Takši led je bio preminočo zimo v Ameriki. Reka El River je zmrznola, gda se je pa začnola razpuščati, so reke narasle, tak da je led začno plavati po poli i travnikaj, voda pa je naednok spadnola i tak je led ostao po njivaj i gredaj, kak ga vidimo na sliki.

Črensovci. Kda se je v dvorani vršila lepa igra: „A njega, ni“, ki nas je pripelala v svetovno bojno, se je razlevala krv po našij dečkaj. Svadila sta se dva dečka iz Bistrice i sta se začela z nožom rezati. Moralo je nastopiti orožništvo. Sramota, da še v postnom časi ne mira. — Pri šoli v Črensovcih mamo šolski vrt. V tom je tudi šolski cepičnjek. Neki drevja želni je prišeo v te ogradi i odneseo do 20 drevesc. Če je ne vüpaio prositi drevja, ka bi se njegovi želi gotovo ugodilo, bi si naj drevja skopao, ne pa da je mikao. Steblo je odneseo, a korenje je ostalo v zemli. Žalostno! — Črensovski podreti križ. Križ pred farofom, šteroga so podrli na fajščekovo nedelo, šče zdaj ne gotov. Zvedeli smo, da neštérni gučijo, „ka mi lahko podiramo, ve mamo občen zato, ka bar vam vesničarom novi križ postavimo, ve so amerikanci dali penze na njega“. Mi želemo samo to, da kem prle vidimo gotov križ. Tistim pa, šteri tak gučijo, priporočamo, da svoj „občen“ šparajo, lahko do šče ga gda jako nücali.

Mostje. Žalostna smrt je obiskala družino Škraban Štefana. Žena Orša bi mela poročiti deveto dete. V sobote popoldnevi je prišeo čas, pa se je sirota mantrala do nedele zajtra. Dete je bilo mrtvo. Včasi nato pa tudi mati sama nekajkrat globoko zdehne i zaspi večno spanje. Pokop nesrečne pokojnice z dečetom vred je bio v ponedelek. Vnogo lüdi jo je sprevodilo na zadnjoj poti i niedno oko ne ostalo brez skuz. Nehala je šče sedmero živče dece. Priporočamo jo v molitev.

Zdravje g. Kontlera se zboljšalo. G. Kontler, ki je na obisti teško zbetežao, je že natek boljši, da je smeo bolnico zapustiti. Zdaj se doma vrači.

Zgornja Sv. Kungota. To je ves v bližini Maribora, kje službujeta dva rojaka iz Slovenske krajine kak vučitelja. Gospod vučiteo Bajlec Ivan, doma iz Bogojine, se je zdaj na Marijin svetek 25. t. m. zdao z gospodičinov Tildov Beloglavec, vučitelico iz Sv. Vida pri Ptui. Zdala sta se v mariborskoj

stolnici, kajti v Maribori je tudi sneha doma. Za priči sta bila, brat g. Bajlec Franc, ki je banski svetnik, v Soboti i brat mladožene g. Maks, šolski upravitel na Remšniki. — Mladomi pari iz srca čestitamo!

Turnišče. Sirotišnica Deteta Marije se je posvetila dnes teden popoldne ob 3 Presv. Srci Jezusovomi.

Vinski sejem v Ljutomeru dne 3. t. m. je letos prav dobro uspel. Vina je bilo 300 vzorcev prav dobrega in izvrstnega. Razstavljene so bile tudi brizgalne trtne škropilnice po nizki ceni, osem vrst umetnih gnojil in dve vrsti bakrene galice. Obiskovalcev je bila vedno polna dvorana. Še več bi jih prišlo, če bila dovoljena polovična vožnja. Prodalo se je 500 hl. vina; veliko vinogradnikov pa se tolaži z upanjem, da bodo prodali na podlagi zvez od vinskega sejma. Cene vina, so

Za bolšo ceno živine!

Naši kmetje so od tistoga časa, kak je bila razpuščena Kmečka zveza, ne meli niti edne prave svoje kmečke organizacije. Gda je prišla do oblasti zdajšnja vlada, v šteroj je tudi voditeo slovenskoga naroda, dr. Korošec, je bila Kmečka zveza znova dovoljena i so kmetje začeli znova v velkom številu stopati v to organizacijo, štera ma za cilj kmeti pomagati. Voditelji Kmečke zveze so videli, da kmeta dnes najbole teži to, da mora vse drago kupiti, če pa ma kaj za odati, tisto pa skoro nikše cene nema. Vidili so pa tudi, da bi se tomi velkoj meri lahko pomagalo, če bodo kmetje znali vküp držati.

Vodstvo Kmečke zveze je začnola najprle z delom, da bi se zvišale cene živini. V tom pogledi je Kmečka zveza že vnogo včinola. Kmetje, šteri so

organizirani v Kmečkoj zvezi, so po senjah določili cene živini, pod štero ceno je nišče ne smeo živino odati. Tak se je cena živini včasi zdignola za 1 do 2 Din. pri kili. Dne 2. marca je bilo v Kranji nad Ljubljano senje, gde so voditeli Kmečke zveze javno na plakataj naznanili, da se na tom senji mora živina kupivati po sledečih cenaj: jünci I. vrste po 5 Din, II. vrste po 4 do 4.50 Din, III. vrste po 3 do 3.50 Din. Teoci I. vrste po 7 Din, II. vrste po 6 Din, III. vrste po 5 Din. I te cene so se v glavnem držale, nišče od kmetov je ne šteo falej odati i trgovci so bili prisiljeni po tej ceni kupiti živino.

Tudi v našoj krajini se naj kem prle vse stare organizacije Kmečke zveze poživijo i tak začnemo tudi pri nas po naših senjah mi sami določati ceno. Znamo, da ceno živini najbolje bijejo dol različni preküpčevalci. Zato morajo kmetje ali poseben odbor ešče pred senjom zvedeti za pravo ceno živine i kmetje naj potem različnim mešetarom ne odajo svoje živine falej, kak je pa bilo določeno. Pri tom pa morajo vsi naši kmetje dobro vküp držati, če ščejo, da bo to delo kakši uspeh melo.

Ništerni naši dobri gospodje v našoj krajini, šteri majo v istini pravo srce pa lübezen do našega kmeta, so našim lüdem vnogo pomagali s tem, da so za nikoliko vagonov živine preskrbeli izvoz. Tak vsi znamo, da je en čas v našoj krajini nišče ne šteo kupivati živine za nikšo ceno ne. Gda so nam pa naši domači gospodje preskrbeli dovoljenje za izvoz i začnoli živino kupivati i izvažati, šso samo ednok tudi vsi drugi to včinoli i cena živini je taki začnola gori iti. Ta cena se pa zdaj ešče lahko više dosegne, če bomo znali vsi dobro vküp držati. To pa morajo včiniti vsi naši kmetje brez razlike, zato ka je to samo njim na hasek. Za svoj lastiven hasek je pa potrebno, da kaj včinimo, da včasi malo potrpiamo, malo počakamo i da trdno vküp držimo.

Vučiteljsko zborovanje. Dne 4. aprila bo melo vučiteljsko društvo za lendavski srez svoje spravišče v Beltinci. Društvo je povabilo našega rojaka g. profesorja Vilko Novaka za predavatelja, ki bo govoril o „Prekmurskem šolskem slovstvu“.

Odgovor z Goričkoga. Uredništvi Novin, v Črensovcih. K šte. 11. marca 15. 1936. str. 2. Uj hirek: Zgodilo se nindri ne. Takše somarije si zmišlavlejo neštérni pri meji v Prosenjakovcih, Perdašincih, Motvarjevcih, Filovcih ino v Seli. Od tistec pride k nam za lüpanje semena i delanje olja, prek pa odide na Vogrsko v štamp. Nevpravne fantazije, v kakših kožah so ednoga ali drugoga okradnoli ali vkanili! Ne jemo mi sirovih lüdi. Gda tikvino seme sadijo, ešče hüše lažejo.

Preklic: „Jaz Benko Janez iz Mlajtincev obžalujem, da sem razširjal neresnične vesti glede Kmečke posojilnice v Murski Soboti in se tej zahvaljujem, da je odstopila od tožbe“.

BENKO JANEZ.

K odaji je šošarska šker, vse ka potrebuje šošar, v Tur-nišči hš. 251.

Dijaško polje.

Non omnis moriar (Stritarju za 100 letnico rojstva).

Sto let je minilo, kar je zajokal pri Stritarjevih v Podsmreki otrok. Krstili so ga za Jožeta. In Jožek je rasel v kreposti, sanjaril na paši s sosedovo rejenko, hodil pozneje v latinške šole, se povsod dobro izkazal, vzgajal z vzgledom in besedo že v mladosti, videl mnogo sveta in se vrnil na delo za domovino, mož širokega obzorja in plemenitih misli.

A moj namen ni, da bi govoril tu o njegovem življenju, niti o njegovi največji zaslugi za slovensko slovstvo — odkritje vrednote Prešernove pesmi, niti o obračunu z bombastom Koseskim in vplivih nanj, ali o njegovem črnogledu Zorinu in vzgojitelju in utilitaristu Gospodu Mirodolskem. Tudi ne bomo ob tej priliki poslušali mogočnega zvonjenja njegovega zvona, najprej čisto literarnega, nato pa tudi vzgojnega, ali trli „Lešnikov in zobali sladkih „Jagod“, ki nam jih je nudil „Pod lipo“ za „zimske večere“. Pač pa si hočemo ogledati Stritarja na višku njegove slave in ustvarjanja; predložiti hočem marveč onega užaljenega Stritarja v „Dunajskih sonetih“.

Stritar sam mnogokrat povdarja, da je miroljuben, a da se je vedel tudi razvneti, kažejo že njegova „Preširnova pisma iz Elizija“, ki jih je zagodel Jupiteru Staroslovencev — Bleiweis.

V živo pa je zadel Stritarja oči tek narodnega izdajstva. Mera je bila polna. Golob je dobil kremplje; sikal je in pikal na vse strani, neusmiljeno tolkel po kosokovanju in bleiweisovanju. A pri vsem tem le ni pozabil oblike. Njegovi soneti so oblikovno dovršeni, snovno polni, na višku njegovega pesniškega ustvarjanja. Tudi Stritar je spoznal, da s samim molkom ne uženeš vedno nasprotnika. Pa, kar je glavno: soneti nam nudijo sliko tedanjih razmer in spletke ter rovarjenja proti sveži, mladi sili, proti novi misli, proti novi dobi.

Stritar se je po očitku zaprl sam vase. Tedaj so zoreli v njem soneti. Dozoreli so in se razlili sicer kot huda nevihta na nasprotnike, a nato se je zopet zjasnilo, in prvi poganki nove dobe so bujno rasli in se razvijali ob zalivanju tako bistroidnega opazovalca, kot je bil Stritar.

Zdaj pa borba sama! Že takoj v začetku udari med prvake grom: „Mi vsi Slovenci smo potrpežljivi osli, ne pride se prehitro nam do mesa.“

Obračunati hoče z vsemi, zagosti jim v kosmata ušesa, potem pa razbiti gosli ob njih trdih glavah. In res! Vzel je bič v svojo sicer krotko roko, da bi razpodil nesveto drhal, ki se redi in pase na račun ubogega ljudstva. Povsod ga vodi le sarkazem in divji bes mu ne da miru. Posebno proti Jupiteru — očetu rjove levič, „večnomladega leva“, — Levstika učene, bori se proti neusmiljenemu despotu vsega slovenskega kulturnega življenja svojega časa, ki sploh ni imel smisla za pravo slovstvo, pa je le tiščal povsod vmes svoje prste. Vse zmore oče: „Se strehe vrabec nam na tla ne pade brez njega, v zbor nihče se ne prikrade; vse vidi on, nič ni mu nemogoče. A to ni dobrotljivi oče, tiran je, mozgač in stiskač, bog maščevanja.“

Zdaj pa je zadela Stritarja puščica še bolj občutno: očitali so mu njegovo svetožalje in „dolino solzno“, češ, naj se pa preseli, če mu tu ni po volji, a on srdito odgovarja:

„Tak svet mi dajete? To je pregrešno; oj, vi kristjani pobožni, sram vas bodi!“

Obsoja njih napačno rodoljubje, ki goji le prepire in razpore. Niti pojma nimajo o svobodi, pravi luči; tiče le doma in se obdajajo s kitajskim zidom. Psuje jih, kot gospodar hlapca; lumpi so mu, hinavci, lažnivci, drvarji, nepočesani, bosi neotesanci, za vso lepoto slepi in gluhi.

A zopet je prevladala njegova mirna narava. Toliko da se ni skesal svoje besnosti. „Ljubezen pokori otroka“, mu postaja geslo. Sam priznava, da se mu je v jezi preveč tresla roka. Noče več streljati strel, pač pa hoče govoriti kot prijatelj prijatelju — na

srce. Prevzema ga stara žalost, a teši se z mladim rodом, v katerem vidi mir, nove moči, visoke, blage vzore v nasprotju sodobni zahrbtnosti. Poganja se nasproti krivici in laži; v sveti domovinski ljubezni poje pesem resnice, pesem poguma in boja: „Dom kliče nas, svoboda, svoboda in resnica!“

Vse njegovo grmljenje pa ni veljalo samo ljubljanskim prvakom. Tudi na druge se je razhudil gromovnik, in mislim, da prav na Jurčiča meri, ko pravi:

„Ko je na Dunaju — z vsem se strinja; kako prvake iz srca preklinja! Poštena vsaka njega je stopinja. Odide — mine leto — že se skisa; mož druge vere, drugega je duha.“

Z Levstikom se v nazorih že od nekdaj nista strinjala. Ni čuda torej, da je bil tudi Levstik „Gospod, despot slovenskega jezika, vodeč svoj trop čez trnje in krtine,“ deležen njegove jeze.

Stritar obsoja vse noviške pisane, prepisovalce, Vesele in Veseloviče, ptiče s tujim perjem, srakoperje, ki med perjem jim cvete še „mišja dlaka“, a jeza se umika bolj in bolj miroljubnosti. Saj sam priznava:

„Srd, jeza, čutim, v prsih se mi taja, prvak naj pride, hočem ga objeti!“ In dalje pravi, skoraj toži: „Miru željan sem, ne prepira. Vseeno pa je samozavesten, in čujte njegovo izpoved:

Temo sovražim — kamen pobirajte! Slovenec liberalen sem — metajte!“

A niga bilo prvaka, ki bi se pripognil, pobral kamen in zadušil v razjasni glas svete jeze z izpričanjem svoje nedolžnosti. Kar debelo so zijali prvaki; glave so jim bile polne masla; skrili so se soncu in svetlobi, da se jim ne bi stopila maža in se pokazalo vse njih odurno strankarstvo; le roke so še moleli iz zatišja, da bi sprejeli plačilo za pičli svoj trud in za vsak korak! In tedaj se je tudi Stritar pomiril. Vsakdo mu je bil že brat, le na delo še poziva in prerokuje poslanstvo svojih verzov, ki so marsikomu štrene zmešali. Nadejal se je uspeha in ni se varal. Nergači so utihnili in Stritar je odložil za precej časa satirično pero. — Mož se je boril za resnico in svoj ideal. Dosegel je uspehe. Pa kako? V vztrajnem boju, z močno voljo, kakršna je lastna nepokvarjeni, plemeniti, pristni slovenski kmečki duši!

Slavečki Vran.

Trajne kodre
po najnovejšem sistemu
izdeluje
DOBOŠIČ JOSIP, frizer
DOLNJA LENDA.

Dr. Janez Ev. Krek.

Božji blagoslov.

Povest.

III.

Župan je prišel z ženo v bajto proti mraku, kot je bilo dogovorjeno. Prinesel je steklenico pijače s seboj. Kozarec vina je Janezu dobro del. Sedel je na postelji in pričel svojo pripoved.

„Že dje časa sem vama želel povedati, kako se mi je godilo v mojem življenju. Zame je prav in za vaju tudi, da se natančno spoznamo. Sprejela sta me v kočo; hvaležen sem vama. Bog bodi plačnik!“

Jaz sem tukajšnji rojak. Imeli smo lepo domačijo; po očetovi smrti nam je bila prodana. Kako in zakaj, povem mogoče ob drugi priliki. Pred dobro štiridesetimi leti smo se z materjo vdovo in s sestro — Bog jima daj večni mir — selili iz rodne kraja. Sam sem silil na to; žalostni spomini me niso trpeli doma. Šli smo v Ljubljano. Jaz sem bil dvajsetletni mladenič, močan in zdrav kot riba. Delo sem lahko dobil. Sestra je služila. Jazen sem bil takrat na ves svet. Vse ljudi razen matere in sestre sem sovražil. Koliko so prestali zraven mene moja uboga mati! Vedno sem koval

Gasilstvo v Dolnjelendavskem srezu.

Preteklo nedeljo se je vršila v Dolnji Lendavi v prostorih meščanske šole skupščina gasilske župe za okraj D. Lendava.

Župni starešina g. Taš Dragotin je v uvodu pozdravil vse zbrane delegate, pred vsem gospoda sreskega načelnika dr. Bratina, kot zastopnika politične oblasti in gospoda poročnika Ralič Miloša, kot zastopnika vojaške oblasti.

Nato je župni starešina podal svoje izčrpno poročilo in konstatiral sklepčnost skupščine ter povdaril, da je v župi Dolnja Lendava včlanjenih 40 čet z 907 rednimi in 179 podpornimi in 19 častnimi člani. Izrazil je svoje veselje nad sijajno udeležbo, ker je bilo navzočih nad 80 delegatov in so bile zastopane vse čete v srezu. V preteklem letu je bilo v tej župi 11 požarov, pri katerih je sodelovalo 353 gasilcev, skozi 20 ur. Ponesrečil se je pri tem 1 gasilec. Škoda, ki so jo povzročili požari, znaša 138.000 Din. Veliko so pa rešili tudi narodnega premoženja ter obvarovali prebivalstvo ogromne škode, ki znaša okrog 500.000 Din. V tej župi se nahaja 1 dvokolna motorna brizgalna, 1 motorni agregat, 1 avtomobil za prevoz moštva, 38 četverkolnih in 4 dvokolne brizgalne.

V glasnih besedah je gospod starešina nato še govoril o gasilskih dolžnostih in o gasilski disciplini. Opozarjal je poveljnike in delegate čet, da posvečajo večjo pažnjo pravi ljubezni med gasilci ter pazijo na vaje in administracijo v četah ter navajajo člane, da bodo res gasilci z dušo in srcem, ne pa samo zaradi naših lepih paradnih oblik. Povedal je tudi, da je nošnja gasilskega kroja prepovedana, razen v službi in ob slovesnih prili-

kah. Čete naj redno pošiljajo svoja poročila, posebno še poročila o požarih, katera naj se dostavijo župi vsaj do 10. vsakega meseca in to tudi negativna poročila.

G. Taš je nato razvil lepi in res strokovnjaško zasnovani načrt za letošnje župne vaje, povdarjajoč pri tem, da te vaje ne smejo biti samo nekatere tekme, nego predvsem bratski, složni, disciplinirani in res strokovni nastopi čet. Vidi se, da je gospod Taš kot bivši oficir izredno sposoben voditelj tukajšnjih gasilcev.

Skupščina je vzela poročilo [svojega delavnega starost z odobravanjem na znanje. K besedi se je oglasilo več delegatov, zlasti gg. Križman, Novak, Drekonja in podstarešina gasilske župe.

Tajniško poročilo je podal g. Nemethy Štefan in je bilo soglasno sprejeto. Ravnotako blagajniško poročilo g. Lutar Štefana. Glede na razdelitev podpor iz gasilskega sklada sta bila stavljeni dva predloga. Eden zato, da bi se podpore razdelile individualno po zmoglosti in delavnosti čet, drugi pa zato, da se razdeli na vsako četo enako. Zmagal je zadnji predlog.

Skupščina je potekla povsem mirno in debate so bile strogo stvarne. Iz vsega se je videlo, da je župna uprava gasilske župe dolnjelendavskega sresa res prav na mestu in se gasilstvo tega sresa prav dobro razvija in po večini zelo uspešno deluje. Lepo uspela skupščina se je zaključila s prelepim gasilskim pozdravom:

„POMOZI BOG!“

Križman Jožef, šol. upravitelj D. Bistrica.

Preje Trg Svobode, sedaj Vetrinjska ulica 30.

ŽE 67 LET

kupujete Vaša SEMENA kakor: travna, deteljna, zelenjadna in cvetlična, neprekosljive kakovosti in zanesljive kaljivosti v staroznani trgovini semen **M. BERDAJS - MARIBOR.**

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Telef. 23-51 interur.

Pisma naših iz tujine.

Hozjan Jožef, Trnje, iz Francije:
„Hvaljen bodi Jezus Kristuš i Marija naj vam pomaga pri vsakom vašem deli. Novine redno vdabljam i se njim srčno zahvaljujem za nje. Tužna je bila moja ločitev od doma, od žene i dečice. Veselje mi je pa prinesla v srce pobožna slovenska pesem, štero so po poti spevali Liplančarje i Gumiličanci. Prišo sem na jako visoke gore, augusta je že mrz spadno, oktobra pa sneg. Nega tu nigde našega človeka, da bi moglo čuti svojo milo slovensko materno reč. Bliza se den vašega slavnoga goda. Molim vsaki den za vas. Lubi Jezus naj bo bogat plačnik vaš i naj blagoslovi vsaki vaš korak.“

Tatar Marija, Dolič, iz Francije:
„Dragi gospod urednik! Vu imeni Jezusa i Marije vas pozdravljam i vam želem vnogo zdravja. Pozdravljam celo Slov. krajino, posebno svojega brata, rodbino i sosede v Doliči. Poslala sem vam celoletno naročnino z viškom, šteri je na podporo vaših listov i na Dom sv. Frančiška.“

naklepe, kako bi se maščeval nad tistimi, ki so me spravili od domače hiše. Mati so me svarili in opominjali, a jeza je bila vedno hujša v meni.

Moja mati so bili posebno dobrih rok. Revez niso le radi podpirali, marveč naravnost iskali so jih. Ko smo bili še v rodni hiši, je bilo pri nas pravo shajališče vseh beračev. Pri nas so shranjevali svoje stvari, pri nas prenočevali, pri nas dobili postrežbo v boleznih in pri nas umirali. Večkrat so nam dejali mati: „Druge dote vama ne bom mogla zapustiti kot tiste „Bog plačaj“, ki sem jih dobila pri revežih.“ Tudi v mestu so vkljub majhnemu zaslužku vedno dobili dovolj prilike, da so komu kaj dobrega storili. Dve stari revici sta prenočevali v mali izbici, kjer sva stanovala. Vrh tega so imeli še po mestu svoje bolnike. Postiljali so jim, opirali perilo in postregli, kolikor so mogli. Nekaj so sebi pritrgali, nekaj so pa izprosili zanje. Njihov vzgled je imel veliko moč name. Revež mora revežu pomagati, tako so me vedno učili. Tudi jaz sem imel rad reveže, a ne s tisto čisto, nebeško ljubeznijo kot moja mati, marveč, kadar sem videl reveža, sem mislil na premožne, bogate ljudi, ki se masté v vseh slasteh tega sveta, in te sem sovražil.

Pošta.
Hozjan Julija, Renkovec 113, Režonja
Marija, šteroj je naročo naše liste Črni Jožef, je plačala na l. 1935. avg. 12. Din 90. Duga je ešče na staro 10 Din i nova naročnina. Naslov smo spremenili. — **Žokš Jožef, Kruplivnik 49.** Na lani vse plačano i na letos 5 Din. Za kalendar ste se kesno zglasili, mogli bi se v starom leti, ali v začetki novoga. Edšid Št. Gederovci. Na banovinskem sveti smo se ne spozabili z vaše male, a dobre vesi. Z mostom bo rešena tudi cesta, pa občina tudi pride pod staro streho, ve je notrašnjega ministra pooblastilo finančni zakon, ka sam lahko to včini. — **Sukič Janoš, Boreča.** Kalendarov smo vam poslali, kak ste prosili, 21, plačali ste pa na lanko leto vse. — **Kolša Jan, Sobota.** Naročnino sprejeli. Obvestite me, kje stanujete, pa se spuni vajna žela. — **Časar Marija, Sestree p. Marquion.** Peneze i podobico sv. Male Trezike sprejeli. Bog povrni.

APNO NOVIMAROF in KRESNICE, ki je najbolše kvalitete, ter **Portland CEMENT** vedno najcenejše samo pri glavnem zastopniku **BRATINA V. Križevci pri Ljutomeru**
Harmonium v dobrom stanju oda se. Praktičen za pevski zbor. Glej ga pri **HRVAT LEŠNJEK MARTINI v ČRENOVCIH 47.**

Rad bi jih bil strl vse in vedno sem sanjal, kako bi dobil tako moč v roke, da bi jih mogel uničiti. Dobro poznam sedaj človeško srce in vem, da mi je manjkalo pravega krščanskega duha. Na Boga nisem mislil — — —

Delal sem takrat pri železnici, ki se je ravno tedaj gradila do Trsta. Od vseh vetrov so se bili zbrali delavci. Med njimi je bil tudi eden, ki je mnogo hodil po svetu. Z njim sem se posebno sprijaznil. Pravil mi je svoje izkušnje. Bil je kot krojaški pomočnik po Nemškem in Francoskem. Zlasti rad mi je pripovedoval o velikem puntu, ki je bil menda leta 1830. v Parizu. Tudi on se ga je udeležil. Čim večkrat sem ga poslušal, kako se je takrat pobijalo in morilo, tem lepše se mi je zdelo in skoro zavidal sem ga. Posebno me je veselilo, ko je pravil, da so imeli delavci v Parizu tajne zveze, kjer so se razgovarjali, kako bi vrgli vse bogatije in si razdelili njihovo premoženje.

Naš podjetnik je bil silno skop človek. Grdo je delal z nami; delavcev se je ponujalo vedno več in zato nam je jel utrgovati plačo. S svojim prijateljem sva se pomenkovala, kako bi se maščevala nad njim. On ni imel nobene vere, norčeval se je iz cerkve, božje službe in duhovnikov. (Dalje)